

KLAGANDE

Jägarnas Riksförbund Västerbotten, 894001-1433

[REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västerbottens läns beslut den 12 juni 2019, dnr 218-5197-
2019 (bilaga 1)

SAKEN

Licensjakt efter björn i Västerbottens län

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Västerbottens län har beslutet om licensjakt efter högst 21 björnar inom länet. I beslutet anges att jakten får bedrivas under perioden från den 21 augusti till och med den 15 oktober 2019 eller till dess att jakten avlyses. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad Jägarnas Riksförbund framför

Jägarnas Riksförbund Västerbotten (JRF) yrkar att aktuell licensjakt efter björn i Västerbottens län ska utökas med ytterligare 30 björnar så att totalt 51 björnar får fällas. De anför i huvudsak följande.

Enligt riksdagens beslut 2013 är det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken att bl.a. björn ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas. Viltförvaltningsdelegationen har också beslutet om mål och indikationer för rovdjurens socioekonomiska påverkan i Västerbottens län. Indikatorn oro för björn ska minskas under mätperioden och maximalt 10 % av renhjord ska förloras till rovdjur. Indikatorn andel licensjagade rovdjur av alla fällda rovdjur ska vara större eller på samma nivå som perioden 2010-2017. Länsstyrelsens beslut att endast 21 björnar får fällas underskattar björnantalet i länet och bidrar inte till att målen med socioekonomisk påverkan närmas.

I januari 2019 har det nåtts en överenskommelse i toleransarbetet mellan Naturvårdsverket, Sametinget och länsstyrelsen om ett antal grundläggande principer i arbetet med att nå toleransnivåer på max 10 % rovdjursskador på ren. De faktiska skadorna i dagsläget bekräftas vara mycket större och uppgår till mer än 25 % i alla samebyar i Västerbotten. Detta år har också möten med björn kraftigt ökat i länet.

Den fördelade miniminivån för björn är 11 föryngringar, 100 individer, i Västerbotten. Inventeringen som gjordes 2014 visar att antalet björnar överstiger denna nivå med cirka 240 individer. Länsstyrelsen har inte tagit tillräcklig hänsyn till nuvarande björnstams negativa påverkan på livskvalitet för boende i stora delar av länet samt att tamdjurshållning för samebyarna inte är i närheten av att uppnå mål i toleransarbete stora rovdjur. En utökning av licensjaksbeslutet med 30 björnar leder till att antalet björnar i länet uppgår till cirka 320 individer efter jakt om 51 björnar fälls. Den regionala miniminivån om 110 björnar upprätthålls således med betydande marginal. En ökad licensjakt är också positiv för ökad tilltro till förvaltningen och därmed en ökad vilja att delta i inventeringen vilket medför att höstens inventering kan uppnå säkrare uppskattning av björnpopulationen.

Vad länsstyrelsen framför

Länsstyrelsen vidhåller det överklagade beslutet och framför bl.a. följande. Referensvärdet på nationell nivå och miniminivån på regional nivå är inte den storlek på rovdjursstammen som förvaltningen eftersträvar utan det minsta antalet som alltid behöver finnas och som inte får underskridas. Hur många djur som behövs och som förvaltningen eftersträvar läggs fast av länsstyrelsen inom ramen för Viltförvaltningsdelegationens arbete och bestäms framförallt utifrån problembildens omfattning och artens naturliga dynamik. Ett förvaltningsmål som ligger nära miniminivån är därför endast lämplig om det finns allvarliga skador som behöver hanteras och om de naturliga svängningarna i populationsstorleken är mycket begränsade.

En ökad avskjutning av björn om ytterligare 30 individer som JFR yrkar syftar till att minska antalet björnar ner till 320. Målsättningen för länet ligger dock på 350 individer och en aktiv minskning av stammen behöver föregås av bl.a. ett nytt beslut från Viltförvaltningsdelegationen. Tilldelningen på 21 björnar har beräknats utifrån de tre senast genomförda spillningsinventeringarna, beräkningar av tillväxttaktens storlek, statistik över den

kända dödligheten bland björn under de senaste 15 åren samt prognoser av olika mortalitetsfaktorers påverkan på björnstammen under innevarande år. Hänsyn har också tagits till utvecklingen av björnstammen i grannlän.

JRF menar att länsstyrelsen kraftigt underskattar antalet björnar i länet vilket härleds från rapporter om ökade antal möten med björn. Det är dock oklart hur uppgifterna om detta samlats in, kvalitetssäkrats och sammanställas. Jägarnas observationer av björn under de första sju älgjaktsdagarna tyder på att björnstammen i Västerbotten inte har ökat sedan förra spillningsinventeringen som genomfördes 2014. En ändring av björnförvaltningen genom ökad avskjutning av björn är dock svår att motivera innan man har tillgång till nu och kvalitetssäkrad kunskap.

Avseende toleransnivån på maximalt 10 % förluster till rovdjur inom rennärningen har länsstyrelsen hittills endast fått in siffror som är framtagna med Sametingets aktuella beräkningsmodell från en av länets sju samebyar. Under de tre säsongerna mellan 2014/2015 och 2016/2017 låg förlusterna på mellan 16 och 25 %. I dessa siffror ingår förlusterna orsakade av samtliga rovdjur och inte bara björn. Hur björnarnas effekt på rennärningen minskar avgörs mer av hur avskjutningen av björn styrs till de områden där björnar gör mest skada och mindre av tilldelningens storlek.

När det kommer till det anförda om negativ påverkan på livskvaliteten för de boende i länet framgår det inte vari den negativa påverkan består eller vilka delar av länet som avses. Människors oro måste tas på allvar och den kan hanteras på olika sätt. Länsstyrelsen går i detta avseende bl.a. ut med information om björnens relativa ofarlighet och råd för att undvika oönskade björnmöten. Ett av syftena med licensjakten på björn är att omfördela björnstammen mellan de olika kommunerna i länet så att de högsta tätheterna av björn ska minska och därmed också risken för människor att träffa på en björn.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att det är ostridigt mellan parterna att samtliga förutsättningar för licensjakt efter 21 björnar i Västerbottens län är uppfyllda.

JFR har yrkat på en utökad avskjutning av björn med 30 individer så att sammanlagt 51 björnar får fällas. Frågan i målet är således om det finns grund för att utöka tilldelningen avseende licensjakt på björn i Västerbotten.

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet, se bilaga 1.

Förvaltningsrätten vill inledningsvis betona att beviljande av licensjakt på björn innebär undantag från det skydd som björnen som art åtnjuter enligt art- och habitatdirektivet.

Undantagsbestämmelserna i artikel 16.1 i direktivet ska tolkas restriktivt och att den myndighet som fattat beslutet har bevisbördan för att nödvändiga förutsättningar föreligger för varje undantag. Medlemsstaterna ska säkerställa att varje åtgärd som påverkar skyddade arter endast tillåts genom beslut som är noggrant och tillräckligt motiverade och som hänvisar till de skäl, villkor och krav som anges i artikel 16.1 i direktivet (se EU-domstolens dom den 14 juni 2007 i mål C-342/05, Europeiska kommissionen mot Finland).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget. Vidare följer att konstaterandet av att det inte finns någon annan lämplig lösning ger möjlighet att tillåta undantag endast i den utsträckning det är nödvändigt och om direktivets övriga syften inte äventyras.

Det är således en mycket noggrann prövning som ska göras både vad avser om syftet med beviljad skydds jakt är acceptabla i sig och om det finns andra lämpliga lösningar som av om beslutet riskerar att äventyra en gynnsam bevarandestatus och om beslutet är lämpligt med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt sker selektivt och under strängt kontrollerade former.

JFR har som skäl för utökad licensjakt hävdat att Länsstyrelsen i sitt beslut underskattat björnantalet i länet och att man därmed inte bidrar till att målet med socioekonomisk påverkan närmas. JFR anser vidare att länsstyrelsen underskattar de skador som björnpredationen orsakar för rennäringen och att dessa vida överstiger den 10 % toleransnivån. Även med den av JFR yrkade avskjutningen kommer björnstammen i länet att ligga klart över miniminivån.

Av det överklagade beslutet och av Länsstyrelsens yttrande framgår att den beslutade skyddsjakten har fattats utifrån noggranna överväganden av förekomst av björn i Västerbotten och utifrån en ambition att hålla björnstammen inom ramarna för länets beslutade förvaltningsintervall, 350 björnar inom ett intervall på 288 – 432 individer, samtidigt som jakten ska bidra till att minska björnens negativa effekter på rennäringen och andra delar av samhället. Målsättningen är att försiktigt minska stammen ner till målnivån 350 individer.

Länsstyrelsen har utförligt motiverat hur man kommit fram till den beslutade nivån på avskjutning under årets licensjakt. Något stöd för det som JRF framför om att länsstyrelsen underskattat förekomsten av björn i länet och de skador björn orsakar på den regionala rennäringen har inte visats.

Den omständighet att Västerbottens län har ett markant högre förvaltningsmål än de fastställda miniminivåerna utgör inte grund för att bevilja en utö-

kad avskjutning. Inte heller den omständighet att boende i Västerbotten känner oro inför björnmöten utgör skäl för ökad tilldelning. Det JRF anför visar således inte att en utökad tilldelning är lämplig eller proportionerlig i lagens mening.

Mot bakgrund av vad som framkommit i utredningen anser förvaltningsrätten inte att det framkommit att det är nödvändigt med en större avskjutning än den beslutade för att de syften som parterna i stort är överens om ska uppnås eller att det av andra skäl finns anledning att ändra Länsstyrelsens beslut på det sätt som jägarförbundet yrkar. Då det inte finns grund för att utöka tilldelningen under aktuell licensjakt ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[Redacted]

rådman

I avgörandet har även nämndemännen [Redacted], [Redacted] och [Redacted] deltagit.

[Redacted] har föredragit målet.

Länsstyrelsen
Västerbotten

Kopians överensstämmelse med
originalet intygas:

Beslut

Datum
2019-06-12

Ärendebetäckning
218-5197-2019
Arkivbeteckning

1(29)

Enligt sändlista

Beslut om licensjakt efter björn i Västerbottens län 2019

Beslut

Länsstyrelsen Västerbotten beslutar om licensjakt efter **högst 21 björnar** i Västerbottens län.

Beslutet fattas med stöd av 5 b, 9 b, 15 a, 23 c, 23 d och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905) och Naturvårdsverkets beslut om överlämnande av rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i Norra och Mellersta i rovdjursförvaltningsområdena (dnr. NV-02617-18) av den 20 april 2018. I beslutet beaktas skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, undantagsreglerna beträffande jakt och förvaring av jaktbyte i artikel 16 samma direktiv, och Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn. Dessutom beaktas Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn.

Länsstyrelsen beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för beslutet. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet har överklagats. Hur beslutet kan överklagas framgår av Bilaga 1.

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Beslutet hålls under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen Västerbotten, Storgatan 71 B, Umeå och på Länsstyrelsens webbplats, www.lansstyrelsen.se/vasterbotten.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I LULEÅ	
2019-07-24	
Målnr.	1638-17
Aktbil. 3	Enhet.

Villkor

1. När får jakten bedrivas?

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2019 till och med den 15 oktober 2019 eller den tidigare tidpunkt då jakten i området avlyses. Endast en del av de tilldelade björnarna får dock fällas under tiden från och med 21 augusti 2019 till och med 1 september 2019. Resterande del av de tilldelade björnarna får fällas först från och med den 2 september 2019. Se villkor 2 nedan.

Länsstyrelsen erinrar om att björn enligt 9 § jaktförordningen får jagas bara under tiden fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

2. Var och hur många djur får fällas?

Björn får jagas i hela länet, med undantag för de områden där jakt efter björn inte är tillåten enligt andra bestämmelser. Ingen indelning av länet i jaktzoner görs.

Jakten omfattar högst 21 björnar, varav högst 11 får fällas under tiden från och med 21 augusti 2019 till och med 1 september 2019.

3. Vilka djur får fällas?

Samtliga björnar med undantag för björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder).

4. Jaktmedel m.m.

Hundar

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt.

Åtlar

Licensjakt efter björn med stöd av detta beslut får bedrivas med hjälp av åtel. Hur åteljakt får genomföras regleras i detalj i Bilaga 2 till detta beslut.

Åtel ska anmälas av åtelansvarig till Länsstyrelsen. Anmälan ska göras skriftligt med vanlig post (Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå) eller e-post (vasterbotten@lansstyrelsen.se). Anmälan ska ha kommit in till Länsstyrelsen i god tid innan åtling ska påbörjas på platsen.

Anmälan ska innehålla

1. Namn, adress och telefonnummer av åtelansvarig;
2. Uppgift om i vilken kommun åteln ska anläggas;
3. Åtelplatsens exakta koordinater;
4. Information om när åtling ska påbörjas vid platsen.

Halvautomatiska vapen

Magasinkapaciteten för halvautomatiska vapen får vara upp till fem patroner under licensjakt efter björn 2019.

5. Vilka får utföra jakten?

Person som har jakträtt i områden som omfattas av detta beslut har rätt att delta i jakt efter björn på det jaktområde där han/hon har jakträtt, under förutsättning att jakträtten omfattar jakt efter björn. Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare utsetts på förhand vid varje jakttillfälle. Vid ensamjakt är den ensamme jägaren jaktledare.

6. Björnjägarens ansvar

Var och en som jagar björn ska hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där björnjakt bedrivs. Den som fäller en björn sedan jakten avsluts kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott enligt 43 eller 44 §§ jaktlagen om man av oaktsamhet inte hållit sig informerad.

7. Jaktledarens ansvar

I 7 § Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) om ändring i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) för länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn specificeras jaktledarens ansvarsområden rörande björnjakten.

Jaktledaren svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten följs.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår av tilldelningen i det område där licensjakt bedrivs.

Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen (17 § andra stycket jaktförordningen). Hund som används vid eftersök av påskjuten björn bör vara särskilt tränad i att spåra björn.

Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar och gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och att ha löst jaktkort (viltvårdsavgift).

Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon årligen före jakten bör ha förvärvat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn.

Jaktledaren ska informera varje jakttagare om riskerna med skadskjutning av björn, uppmana jakttagarna att endast skjuta med stöd och att endast skjuta rena sidoskott mot stillastående björnar.

Jaktledaren ska informera skytten om dennes ansvar att rapportera fälld björn till Länsstyrelsen utan dröjsmål och *senast klockan 21* samma dag djuret fällts.

8. Anmälan av fälld eller påskjuten björn

Fälld björn ska anmälas av skytten till Länsstyrelsen *utan dröjsmål och senast klockan 21* samma dag djuret fällts. Anmälan av påskjuten björn ska göras av skytten till Länsstyrelsen *snarast*. Påskjutning definieras i detta beslut enligt följande: *Skott har avlossats mot en björn med avsikt att fälla denna men det har inte konstaterats att björnen har träffats av kulan.*

Anmälan ska ske till telefon 010-225 41 15. Vid anmälan ska följande anges:

1. Namn, adress och telefonnummer till skytten;
2. Namn, adress och telefonnummer till ansvarig jaktledare;
3. När björnen fällts eller påskjutits (datum och klockslag);
4. Var björnen fällts (jaktområde enligt detta beslut samt koordinater eller plats som går att återfinna på karta 1:100 000);
5. Djurets kön och ålder, om det är möjligt att fastställa;
6. Vilket jaktsätt som användes.

I samband med anmälan om fällt djur informerar Länsstyrelsen om hur det ska förfaras med det fällda djuret. Länsstyrelsens besiktningsman kontaktar skytten angående tidpunkt och plats för besiktningen.

9. Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

Den som påskjutit björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att platsundersökning genomförs för att undersöka om björnen är skadad eller inte.

Den som påskjutit björn ansvarar tillsammans med jaktledaren för att eftersök genomförs om inte platsundersökningen eller andra omständigheter visat på att den påskjutna björnen är oskadad. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2014:3) ska eftersök genomföras tills dess:

1. djuret påträffats dött,
2. djuret påträffats skadat och avlivats,
3. kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats, eller
4. djuret inte kan anträffas.

Jaktledaren ska till Länsstyrelsens besiktningsman redovisa hur platsundersökning eller eftersök genomförts. Jaktledaren ska uppvisa skottplatsen för Länsstyrelsens besiktningsman och tillsammans med besiktningsmannen och den som påskjutit björnen genomföra en fältkontroll och följa upp vad som skett efter skott. Jaktledaren ska tillsammans med besiktningsmannen dokumentera platsundersökning och eftersök på blankett B3 *Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök*.¹

¹ Blanketter kan laddas ner från SVA:s webbplats:
<https://www.sva.se/djurhalsa/vilda-djur/stora-rovdjur/dropbox>

10. Besiktning av fälld björn

Länsstyrelsens besiktningsmän besiktar samtliga fällda djur. Besiktningsmannen fyller tillsammans med skytten i blankett B1-B2 *Registrering och besiktning av fälld björn*.

Skytten ska inom ett dygn från det att djuret fällts uppvisa hela det fällda djuret för Länsstyrelsens besiktningsman. Länsstyrelsen rekommenderar, för att underlätta besiktningsmannens arbete, att skytten sätter in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

Från alla fällda björnar tar besiktningsmannen följande prover som tillfaller staten: 1) två tänder (första premolaren, liten kindtand), 2) könsdelar, 3) två hårprov, 4) hudprov, 5) muskelprov (ca 50 g) samt 6) i förekommande fall den största spenen från björnhonor. Proverna sänds, genom besiktningsmannens försorg, till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Skinnet efter björn som fällts vid licensjakt märks med mikrochip av länsstyrelsens besiktningsman vid besiktningen, varvid blankett B1-B2 *Registrering och besiktning av fälld björn* används. Kraniet ska märkas inom sex månader av kraniets ägare med mikrochip och enligt instruktioner som överlämnas vid besiktningen. Märkningen är ett bevis på att djuret fällts lagligt. Ägaren till skinnet eller kraniet är ansvarig för att märkning sker.

Om besiktningsmannen så begär ska skottplats/fallplats omgående uppvisas. Om skytten på besiktningsmannens begäran inte uppvisar skottplats/fallplats eller om denna inte kan återfinnas eller om skytten vägrar att visa det fällda djurets kropp eller att lämna ifrån sig alla proverna, tillfaller hela björnen eller värdet av densamma staten. Björn alternativt delar av björn som inte märks enligt bestämmelserna ovan tillfaller staten.

Sändare eller annan teknisk utrustning som finns på björnar tillvaratas av besiktningsmannen.

Ytterligare upplysningar

Aktuell information om återstående tilldelning

Länsstyrelsen tillhandahåller en telefonsvarare med aktuell information om hur många djur som fällts och vad som återstår av tilldelningen. Denna telefonsvarare nås via telefonnummer 010-225 41 15. Informationen uppdateras minst en gång per dygn.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då det totala antalet djur fällts eller påskjutits och avräknats inom länet eller om jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen.

Avräkning

Länsstyrelsen beslutar huruvida en påskjuten björn ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjuten björn avräknas såvida inte kulan från det avlossade skottet anträffas på en plats som utesluter att björnen skadats eller det på annat sätt vid fältkontroll kan fastställas att björnen inte skadats.

Fälls djur med stöd av andra beslut eller dödas på annat sätt under den tid då licensjakt är tillåten efter björn, så avräknas dessa djur inte licenstilldelningen. Björnar som fälls under älgjakten avräknas dock licenstilldelningen.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter har rapporterats, att samtliga prover har insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftning och med villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Jakträttshavaren får överlåta en fälld björn till annan person.

Om jakträttshavaren inte vill behålla björnen enligt ovan ska jakträttshavaren i sådana fall meddela polisen var björnen lämnats.

Försäljning av kött, skinn m.m.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av björnskin, björnkött eller andra delar av björn samt kommersiell förevisning av björn är förbjudna enligt artikel 8.1 i rådets förordning (EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem. För björnar skjutna i enlighet med detta beslut kan Jordbruksverkets² CITES-intyg om undantag från förbudet inhämtas från Länsstyrelsens besiktningsman. Björnens ägare kan då sälja hela eller delar av björnen vid ett tillfälle och till en mottagare. För ytterligare försäljning av delar av björnen krävs nytt/nya CITES-intyg. Om den nye ägaren vill sälja delarna vidare, krävs nytt CITES-intyg från Jordbruksverket.

CITES-intyget gäller för handel inom EU. För export av björn eller produkter av björn till länder utanför EU krävs ett särskilt exporttillstånd från Jordbruksverket. Ytterligare information finns på Jordbruksverkets hemsida.³

Beträffande slakt- och köttshantering hänvisas till Livsmedelsverket och deras hemsida⁴, där det finns information om köttshantering, viltslakterier m.m.

Jakt efter björn på statens mark ovan odlingsgränsen

För att få jaga björn på statens mark ovan odlingsgränsen behövs tillstånd från Länsstyrelsen. Endast personer boende i fjällkommun kan få sådana

² Jordbruksverket, adress: 551 82 Jönköping, telefon kundtjänst: 0771-223 223, e-post: jordbruksverket@jordbruksverket.se.

³ www.jordbruksverket.se

⁴ www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/produktion-av-livsmedel/jakt/

jakttillstånd. Ansökningstiden för årets björnjaktstillstånd gick ut den 1 juni 2019.

Personer med enskilda jakttillstånd för björn kan bjuda in högst två personer som gäster i jakten. Jaktgäster och deltagare i jaktarrangemang ska anmälas till Länsstyrelsen senast 14 dagar före jaktstart. För arrangemang för personer boende utanför fjällkommun ska arrangören vara registrerad hos Länsstyrelsen som medlem i älgjaktslag eller tillhöra en sameby. Priset för björnjaktstillstånd, gästjaktstillstånd och medverkan i arrangemang är 500 kr per person. Ortsbojaktlag får jaga björn på de tider älgjakt upplåts.

Hantering av personuppgifter

När åtlar för björnjakt anmäls, när fällda eller påskjutna björnar rapporteras in och när fällda djur besiktigas samlar Länsstyrelsen in personuppgifter. Information om hur Länsstyrelsen behandlar personuppgifter finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Annan tillämplig lagstiftning

Länsstyrelsen påminner om bestämmelserna i 27 § jaktlagen avseende grundreglerna för jaktens bedrivande och om vad som sägs i 31 § samma lag om användning av motordrivna fortskaffningsmedel.

Länsstyrelsen hänvisar också till de inskränkningar som görs i 9 § jaktförordningen gällande jakttiden och till vad som sägs i bilaga 5 samma förordning om förbjudna medel och metoder för fångst och dödande.

I 11 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt finns regler avseende godkända kulgevär.

I Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:43) om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur, finns bestämmelser som är relevanta bl.a. för användning av delar och produkter från djur vid åtling.

Vid användning av automatiska kameror, t.ex. i samband med åteljakt på björn, behöver tillämpliga bestämmelser i dataskyddsförordningen (GDPR, The General Data Protection Regulation) kring insamling (här genom fotografering) och hantering av personuppgifter beaktas.

Länsstyrelsen påminner också om att drönare enligt 31 § jaktlagen inte får användas vid licensjakt efter björn.

Rekommendationer

För att undvika skadeskjutningar av björn rekommenderar Länsstyrelsen att jägare som avser att delta i björnjakt övningskjuter på björnfigur samt avlägger "Björnpasset" eller motsvarande.

I enlighet med 4 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) rekommenderar Länsstyrelsen att inte fälla ensamma årsungar av björn.

I enlighet med 5 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) rekommenderar länsstyrelsen att hundarna inte byts under jakt på en och samma björn och under en och samma dag. Länsstyrelsen rekommenderar även att hund som används vid jakten inte har ett arbetssätt som syftar till att hålla björnen i rörelse kontinuerligt. Skälet till detta är att björnar inte är uthålliga för stress under längre tid och bl.a. kan bli överhettade. Enligt 27 § i jaktlagen ska jakt bedrivas på så sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

Björnskyttar ombeds att i förekommande fall tillsammans med besiktningsmannen fylla i det frågeformulär gällande björnjakt som tillhandahålls av SVA och Norsk institutt for naturforskning (NINA).

Länsstyrelsens motiv för beslutet

Skäl för licensjakt

Enligt svensk jaktlagstiftning ska eventuella problem och skador som förorsakas av jaktbart vilt i första hand regleras genom jakt. I propositionen *En ny rovdjursförvaltning* (prop. 2008/09:210) skriver regeringen att jakt kan hålla rovdjursstammar på en nivå som inte leder till oacceptabla förhållanden mellan människa och rovdjur. En välreglerad jakt kan vara ett sätt att minska rovdjurs påverkan på bytesdjur, att bibehålla deras skygghet för människor, att stärka lokalbefolkningens delaktighet i rovdjursförvaltningen och att öka acceptansen för rovdjur.

Regeringen skriver vidare att björnstammen i Sverige under lång tid har ökat utan att skadefrekvensen har ökat i motsvarande grad. Regeringen menar vidare att björnstammen har gynnsam bevarandestatus och att den normala jaktformen därför bör vara licensjakt.

Även om den svenska björnstammen bedöms ha minskat från cirka 3 300 till cirka 2 900 björnar på senare år så är populationen relativt stor. P.g.a. populationsminskningen har arten år 2015 dock återigen tagits upp i den svenska rödlistan och björnen har av Artdatabanken bedömts som nära hotad. Naturvårdsverket angav i en skrivelse till Europeiska unionen år 2013 att referensvärdet för björnens populationsstorlek i Sverige är 1 400 individer, vilket är den nedre gränsen för att björnstammen ska ha gynnsam bevarandestatus.

I propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) bedömer regeringen att samtliga rovdjursarter i Sverige har uppnått gynnsam bevarandestatus och menar att Naturvårdsverkets möjlighet till delegering av rätten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna bör utökas. Regeringen menar att det är viktigt att det i län där miniminivån för en rovdjursart överskrids ges utrymme för en adaptiv ekosystembaserad förvaltning av denna art, så

att hänsyn kan tas till bl.a. vikande populationer av bytesdjur och socioekonomiska faktorer.

I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den sker i begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder såsom bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera åtgärder i förvaltningen för att minska risken för socioekonomiska konsekvenser.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av rovdjur på populationsnivå⁵. Riktlinjerna antogs av kommissionen 2008 och de kan enligt kommissionens bedömning ligga till grund för inriktningen av rovdjursförvaltningen inom EU. I riktlinjerna anges bland annat följande:

From a conservation point of view there is no principle reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management in this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations.

Högsta förvaltningsdomstolen⁶ har funnit att det är möjligt att tillåta jakt med stöd av undantagsreglerna i artikel 16.1 e i Art- och habitatdirektivet. Baserat på detta har Förvaltningsrätten i Luleå⁷ funnit att det är möjligt att besluta om licensjakt, i det citerade målet på lodjur, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda. I ovan nämnda beslut har Högsta förvaltningsdomstolen anfört att det vid bl.a. jaktbeslut måste tas hänsyn, förutom till artskyddet, även till andra intressen. Enligt artikel 2.3 i art- och habitatdirektivet är sådana intressen ekonomiska, sociala och kulturella behov samt regionala och sociala särdrag.

Juridiska förutsättningar för licensjakt efter björn

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat björnar. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). I 23 c § jaktförordningen regleras förutsättningarna för licensjakt efter stora rovdjur: om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde får beslut om jakt meddelas. Jakten måste också vara lämplig med hänsyn till stammarnas

⁵ Linell m.fl. 2008. Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores in Europe. A Large Carnivore Initiative for Europe report prepared for the European Commission (contract 070501/2005/424162/MAR/B2).

⁶ Dom i mål 2406-2408-16 och 2628-2630-16, meddelad den 30 december 2016

⁷ Dom i mål 2703-16, meddelad den 9 februari 2017

storlek och sammansättning och ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Bestämmelsen motsvarar Art- och habitatdirektivets artikel 16.1.e. Artikelstadgar att om det inte finns någon annan lämplig lösning och om det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, får beslut om undantag från fredning meddelas. Ytterligare förutsättningar är att undantaget tillåts under strängt kontrollerade förhållanden, selektivt och i begränsad omfattning. Undantaget får enbart röra vissa exemplar av arten i en begränsad mängd, som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Enligt 23 d § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn. Enligt 24 a § i samma förordning får Naturvårdsverket delegera rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger den fastställda miniminivån.

Naturvårdsverket har överlämnat rätten att besluta om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i Norra och i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet för perioden 1 maj 2018 till 30 november 2019. Naturvårdsverket har betonat i sitt delegeringsbeslut att länsstyrelserna måste bedöma om ett beslut om jakt uppfyller de förutsättningar för licensjakt som anges i 23 c § jaktförordningen.

Enligt Kammarrätten i Stockholm⁸ är det nödvändigt att det i beslut om undantag från bestämmelserna i artikel 16.1 i Art- och habitatdirektivet anges ett syfte när insamling av djur ska ske, i det här fallet genom licensjakt. Syftet ska vara acceptabelt och undantaget ska vara ändamålsenligt och proportionerligt.

Licensjaktens syften

Förvaltning av rovdjur är en mångfacetterad verksamhet. I renskötselområdet upptas en stor del av verksamheten av rennäringens problem med rovdjur. Det finns en rad olika åtgärder som kan tillämpas för att minska rovdjursproblemet. Beroende på problembild samt de tidsmässiga och rumsliga förutsättningarna är olika åtgärder lämpliga för detta vid olika tillfällen. På en småskalig nivå är skydds jakt och ibland andra åtgärder än jakt möjliga att tillämpa. På en storskalig nivå är licensjakten den lämpligaste åtgärden.

Förutom rennäringen påverkas även tamdjurshållningen, biodlingen, älgjakten och allmänhetens psykosociala miljö av björnens närvaro.

Övergripande syften med licensjakt efter björn är att bidra till att nå riksdagens målsättning om maximalt 10 procents förluster inom rennäringen på grund av rovdjurspredation, att bidra till gynnsamma psykosociala förutsättningar för befolkningen i Västerbotten, att minska risker för hälsa och säkerhet hos de som bor och verkar i björntäta områden, att minska de negativa och öka de positiva socioekonomiska effekterna av rovdjursförekomst samt

⁸ Dom i mål nr 3273-13, meddelad den 14 november 2014

att bidra till att rovdjuren och rovdjursförvaltningen upplevs som legitima av befolkningen i länet och i landet.

Mer specifika syften med licensjakten är att följa det beslut om målsättningar för björnstammen som Viltförvaltningsdelegationen i Västerbotten har tagit (dnr. 511-5851-2015; att det ska finnas 350 björnar i länet, men att stammen får fluktuera mellan 288 och 432 individer), att nå länets målsättningar för björnstammens storlek, utbredning och dynamik, att nå länets målsättningar för problembildens omfattning inom renskötelsen, dvs. maximalt 10 procent förluster på grund av rovdjurspredation inom länets samebyar, samt att bidra till att björnen betraktas som resurs snarare än skadedjur av länets befolkning. Licensjakten bidrar även till att uppfylla specifika målsättningar för rovdjurens socioekonomiska påverkan i Västerbotten (fler djur fälls vid licensjakt än vid skyddsjakt), i enlighet med Viltförvaltningsdelegationens beslut (dnr. 511-7163-2018).

Licensjakt, det vill säga en populationsreglerande jakt i syfte att anpassa stammens täthet, storlek och tillväxt, är en viktig och grundläggande komponent i förvaltningen av lodjur och björn i Sverige och i Västerbottens län.

Den bärande tanken med rovdjursförvaltningen i renskötelsesområdet är att skadorna för renskötelsen ska begränsas så att de hamnar under den av riksdagen antagna toleransnivån. Detta ska ske på ett sätt som har så små konsekvenser för rovdjursstammarna som möjligt. Ett led i denna strävan är Länsstyrelsens fastställande av förvaltningsmål och förvaltningsintervall för björnstammen. Licensjakt kan användas för att reglera björnarnas antal, utbredning, täthet och tillväxt som ett långsiktigt förebyggande verktyg för att nå de uppsatta förvaltningsmålen.

Att rovdjuren förorsakar allvarlig skada inom rennäringen har visats i olika sammanhang⁹. Inom ramen av ett regeringsuppdrag har Sametinget och Naturvårdsverket sammanställt förlustsiffror och bedömt olika rovdjursarters påverkan på rennäringen¹⁰. Kunskapen om rovdjursskador inom rennäringen har legat till grund för regeringens förslag om en toleransnivå på 10 procent som även beslutats av riksdagen.

Licensjakten är ändamålsenlig

Ett övergripande syfte med jakten är att minska björnarnas socioekonomiska och psykosociala påverkan på rennäringen. Denna påverkan består av två delar – den skada som björnarna gör genom att äta renar och att skingra hjordar, och den oro som björnarna sprider bland renskötarna genom sin närvaro och den risk för angrepp på renar som detta medför¹¹. Båda dessa

⁹ T.ex. Hobbs m.fl. 2012. Native predators reduce harvest of reindeer by Sami pastoralists. - Ecological Applications 22:1640–1654.

¹⁰ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket.

¹¹ Jämför redogörelsen för vargens påverkan på rennäringen: Naturvårdsverket 2015. Analys och redovisning av hur socioekonomin påverkas av en vargpopulation som har gynnsam

delar kan åtgärdas genom att man hindrar björnarna från att komma åt renarna. Under kort tid och i små områden kan detta göras med förebyggande åtgärder som t.ex. stängsling, bevakning, utfodring eller flytt av renhjordar med mera. Sådana insatser är dock inte möjliga att genomföra på en skala som omfattar ett helt län eller en hel björnpopulation och på lång sikt. Att genomföra sådana åtgärderna på denna skala är alltför resurskrävande och skulle kunna påverka den traditionella renskötseln negativt samt riskera att ha en negativ miljöpåverkan.

Man kan även hindra björnarna från att komma åt renar genom att avlägsna individerna. Detta kan göras genom att flytta björnarna eller genom att avliva dem. Att flytta vilda rovdjur är en åtgärd som är tveksam ur djuretiskt perspektiv eftersom fångst, hantering, transport och utsättning påverkar djuren kraftigt och ökar deras mortalitet¹². Dessutom är det svårt att hitta områden där befolkningen accepterar utsättning av rovdjur och speciellt av sådana individer som tidigare har ställt till med problem.

Att avliva björnar kan göras främst genom skyddsjakt eller licensjakt. Jaktförordningens 28 § är svår att använda inom rennäringen, eftersom angrepp av rovdjur på renar sällan observeras av personer som är beväpnade. Skyddsjakt på skadegörande individer är en administrativt omfattande åtgärd, den är vanligtvis händelsestyrd (dvs. inte planerad i förväg), den är oftast kostsam, den kan vara kontroversiell, och den har en effekt bara på kort sikt och inom ett begränsat område. Dessutom exkluderar skyddsjakten oftast den icke renskötande lokalbefolkningen och minskar dess möjligheter till att nyttja björnarna som resurs, då djuren som fålls vid skyddsjakt vanligtvis tillfaller staten.

Licensjakt däremot är en väl grundad och planerad förvaltningsinsats och en inkluderande företeelse där rennäring och lokalbefolkning kan samverka till ömsesidig nytta, där björnarna kan vara en uppskattad resurs istället för skadedjur, och där den socioekonomiska och psykosociala påverkan både på rennäringen och på andra delar av befolkningen minskar samtidigt som jakten kan generera inkomster för befolkningen i länet. Därmed förväntas acceptansen för björnarna men också för rovdjursförvaltningen att öka.

Allvarlig skada

Länsstyrelsen arbetar intensivt med förvaltningsverktyget samt toleransnivån för renskötseln. Förvaltningsverktyget är en strukturerad samrådsprocess som bygger på att länsstyrelser och samebyar i samråd och utifrån ett adaptivt förhållningssätt fastställer hur man lokalt kan upprätthålla en hållbar renskötsel och bidra till en gynnsam bevarandestatus för rovdjuren. Förvaltningsverktyget används som ett redskap i den regelbundna dialogen mellan länsstyrelse och sameby inom ramen för förvaltning av rovdjur och här nedan beskrivs hur Länsstyrelsen arbetar med verktyget.

bevarandestatus i Sverige. - Skrivelse regeringsuppdrag att utreda gynnsam bevarandestatus för varg (M2015/1573/Nm), NV-02945-15.

¹² Jämför erfarenheterna från flytt av varg i Sverige och från flytt av problembjörnar i USA.

På nationell nivå har björnens predation på ren uppskattats totalt till mellan 3 500 och 7 500 dödade renar per år¹³. Enligt en undersökning som har genomförts i två skogssamebyar i Norrbotten dödar varje björn som befinner sig i renarnas kalvningsland i genomsnitt 11 renkalvar per år.¹⁴

Enligt Sametingets och Naturvårdsverkets sammanställningar ligger många samebyar på förlustsiffror långt över 10 procent, men skillnaderna mellan samebyarna kan vara stora. Att ta fram konkreta siffror för varje sameby har visat sig vara ganska komplicerat, i och med att väder och vind styr hur bra samlingen av renar fungerar och därmed hur tillförlitliga inräknade siffror är. Det finns idag ingen enkel metod för att mäta predationstakten på små renkalvar mellan födseln och kalvmärkningen och det har visat sig vara svårt att införa metoder för bokföring av renarnas kön vid slakt.

Sammantaget gör detta att Länsstyrelsen idag inte har bra och kvantitativa siffror på vilka skador lodjuren förorsakar inom varje sameby i länet. Inom ramen för toleransnivåarbetet håller Sametinget på att, i samverkan med bl.a. Naturvårdsverket och länsstyrelserna, sätta en bättre och webbaserad funktion för dokumentation och beräkning av skadebilden. I Västerbotten har hittills en sameby använt den nya funktionen för att beräkna rovdjurskadorna. Under de tre säsongerna 2014/2015 till 2016/2017 låg förlusterna i den samebyn på 24, 16 och 25 procent av renhjorden. Här ingår förlusterna orsakade av samtliga rovdjur, inte bara björnarna.

Å andra sidan har regelbundna möten inom ramen av arbetet med förvaltningsverktyget mellan Länsstyrelsen och samebyarna fört med sig en omfattande kvalitativ kunskap om vilka problem björnar förorsakar, med avseende både på företagsekonomiska, socioekonomiska och psykosociala effekter och på frågor rörande den upplevda legitimiteten av rovdjursförvaltningen. Detta för med sig att Länsstyrelsen kan bedöma problembildens omfattning på ett relativt tillförlitligt sätt, även om skadebilden inte exakt kan beskrivas i termer av antal döda renar eller kronor och ören. En uppföljning av problembilden görs vid de regelbundna mötena mellan Länsstyrelsen och varje enskild sameby.

Förutom att åtgärda företagsekonomiska effekter av lodjurspredation är ett ytterligare syfte med licensjakten att minska den negativa socioekonomiska och psykosociala påverkan som rovdjuren kan ha inom rennäringen. Utifrån ingående diskussioner i ämnet som har genomförts i Västerbottens Viltförvaltningsdelegation konstaterar Länsstyrelsen att licensjakten har en positiv socioekonomisk effekt också utanför rennäringen. Bland Västerbottens 25 beslutade indikatorer för rovdjurens socioekonomiska påverkan i länet är tre inriktade på att bibehålla och stärka licensjaktens betydelse inom rovdjursförvaltningen.

¹³ Sametinget och Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket.

¹⁴ Karlsson m.fl. 2012. Björnpredation på ren och potentiella effekter av tre förebyggande åtgärder. – Rapport från Viltskadecenter 2012:6.

Björnar är stora och kraftfulla djur och de kan potentiellt vara farliga för människor. Björnangrepp på människor förekommer i Sverige, och så är också fallet i Västerbotten, där senaste björnangreppet med personskador inträffade hösten 2014. Frekvensen av björnangrepp är mycket låg trots att det finns många björnar och många människor som samtidigt rör sig i Västerbottens natur. Trots detta upplever många människor en så stor olust inför tanken att kunna träffa på björn att detta påverkar deras vardag negativt¹⁵. Denna negativa psykosociala påverkan kan lindras med hjälp av licensjakt, som bidrar till att minska antalet djur i de björntätaste områdena. De genomförda spillningsinventeringarna har visat en omfördelning av björnstammen mellan olika delar av länet under senare år, som korrelerar med jaktuttaget.

Skyddsjakt inget alternativ

Skyddsjakt är inget lämpligt alternativ till licensjakt. Såvida inte skyddsjakterna genomförs i stort antal så har dessa svårt att ha en populationsreglerande effekt. Vid skyddsjakt ska problematiska individer avlägsnas snabbt och effektivt. Ofta involveras ett fåtal personer och det kan tillämpas metoder som vid vanlig jakt inte är tillåtna. De fällda djuren omhändertas vanligtvis av myndigheterna. Rovdjuren får en karaktär av skadedjur och kostnaderna för samebyn eller andra skadelidande kan bli höga. Jakten får oftast bedrivas på annans jaktområde och med metoder som kan upplevas som osportsliga, vilket kan öka motsättningar mellan orsbefolkning och samebyn. Orsbefolkningen rapporterar ofta att man upplever att skyddsjakter som genomförs konkurrerar med de egna möjligheterna att bedriva licensjakt och att nyttja en naturresurs som finns i närområdet.

Vid licensjakt har många personer möjlighet att jaga, och det finns ett stort intresse för jakt efter rovdjur i Västerbottens län. Jakten bedrivs med traditionella metoder och har acceptans i stora delar av befolkningen. I viss mån finns det möjlighet att sälja jaktupplevelser till betalande gäster (som med alla annan licensjakt). Skytten får behålla det fällda djuret (när det gäller björn) eller delar av det (när det gäller lo), vilka sedan också kan säljas vidare. Sammantaget gör detta att björnarna betraktas som resurs, attityderna är relativt positiva gentemot arten och det finns en acceptans för artens förekomst och förvaltning bland länets befolkning¹⁶.

¹⁵ Jämför Ericsson m.fl. 2010. Om svenskers rädsla för stora rovdjur, älg och vildsvin. – Rapport 2010:1, SLU.

¹⁶ Sandström m.fl. 2014. Attityder till rovdjur och rovdjursförvaltning. – Rapport 2014:1, Umeå universitet och SLU.

Ingen annan lämplig lösning

Alternativa metoder till jakt diskuteras vid varje beslut om skydds- eller licensjakt efter rovdjur som tas av myndigheterna. Det finns sammanställningar¹⁷ för detta och även genomförda tester¹⁸ av olika metoder. I vissa lägen kan alternativa metoder till jakt vara en annan lämplig lösning, men detta gäller i de fall där problembilden är konkret och väl avgränsad i tid och rum. När det gäller renskötseln kan samling av renhjorden, utökad bevakning, utfodring, tillfällig stängsling, flytt av renar till alternativa betesmarker, flytt med lastbil istället för till fots med mera vara framgångsrika. De flesta metoderna är mycket kostsamma och det är vanligtvis svårt för samebyn att hitta finansiering för sådana åtgärder, vilket försvårar deras tillämpning.

När det gäller stora områden och långa tidsperioder är de flesta alternativa åtgärderna omöjliga att använda. Renarna rör sig i enlighet med sin natur i årstidsbundna vandringar över enorma områden. Väder och vind gör att denna dynamik ser lite olika ut från år till år. Den stora rumsliga skalan gör att byggnadstekniska lösningar får anses vara omöjliga att realisera på sameby- eller länsnivå, det går helt enkelt inte att bygga tillräckligt många anläggningar och dessutom lyckas sätta dem på rätt plats, eftersom vad som är rätt plats kan variera från år till år.

Den långa tidsskalan gör att arbetsintensiva metoder skulle medföra enorma kostnader. En alltför stor påverkan på renarnas naturliga beteende skulle innebära att rennäringen förlorar sin extensiva och uthålliga karaktär och att renskötselns möjligheter minskar att vara en viktig traditionsbärare i samebarnas samhälle.

Länsstyrelsen och samebyarna har i samverkan identifierat och avgränsat problemområden, där problembilden kan hanteras på andra sätt än genom licensjakt. I länet som helhet är dock licensjakt den enda metoden som kan användas för att hålla björnstammen på en nivå som motsvarar målsättningarna för arten i länet, vilka i sin tur ska bidra till att uppnå de mål som riksdag och regering satt upp rörande toleransnivå med mera. Utan licensjakt ökar björnstammen, vilket ökar behovet av skyddsjakt, med höga kostnader, minskad acceptans och en möjlig ökning av motsättningar mellan rennäringen och ortsbefolkningen som följd. Också den illegala jakten på björn kan tänkas öka, även om det – i avsaknad av sändarmärkta djur – är svårt att uppskatta dess omfattning.

Selektivitet

Licensjakten är mycket selektiv i och med att inte alla djur får fällas, utan honor med ungar och ungar som följer en hona är fredade. Jakt tillåts också

¹⁷ T.ex. Sametinget & Naturvårdsverket 2013. Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen. Redovisning av ett regeringsuppdrag. – Rapport 6555, Naturvårdsverket.

¹⁸ T.ex. Karlsson m.fl. 2012. Björnpredation på ren och potentiella effekter av tre förebyggande åtgärder. – Rapport från Viltskadecenter 2012:6.

vid åtel. Vid användning av åtel för vakjakt kan ett urval ske bland de björnar som besöker åteln.

En indelning av länet i jaktzoner tillämpas inte vid årets licensjakt. Dels har rennäringens akuta behov redan tillgodosetts med de skyddsjakter som genomfördes våren 2019, och dels visar resultaten från tidigare års licensjakter att det fälls flest björnar i de områden där det finns flest djur. På så sätt kan den eftersträvade utjämningen av björntätheten åstadkommas utan zonindelning.

Å andra sidan begränsas i årets beslut antalet björnar som får fällas innan älgjakten startar, så att en viss tilldelning finns kvar under älgjakten. Älgjägare är aktiva i princip i hela länet och björnjakten kan därmed få en större geografisk spridning, vilket bland annat medför att det är enklare att bedriva jakt på specifika björmindivider som upplevs som problematiska av lokalbefolkningen.

Jakten får dessutom endast bedrivas under en begränsad tidsperiod. Sammanlagt menar Länsstyrelsen att jakten därmed når den graden av selektivitet som är nödvändig.

Strikt kontrollerade former

Beslutet innehåller tidsmässiga avgränsningar och beslutet har förenats med en lång rad villkor. Jägarna ska hålla sig informerade om återstående tilldelning och anmäla fällda och påskjutna björnar till Länsstyrelsen. Länsstyrelsen besiktigar de fällda djuren och kan besöka skottplatser. Tillsyn genomförs vid åtlarna som anläggs för att jaga björn och åteljägarna behöver lämna in en dokumentation av sin verksamhet. En omfattande uppsättning prover samlas in från de fällda djuren och lämnas in till Statens veterinärmedicinska anstalt, där undersökning sker och där åldersbestämning genomförs. Det görs även DNA-analyser av insamlade prover och de fällda björnarnas identitet jämförs med resultat från spillningsinventeringarna. Länsstyrelsen menar att dessa åtgärder säkerställer att jakten sker under strikt kontrollerade former.

Begränsad omfattning

Länsstyrelsen känner inte till att EU-kommissionen skulle ha yttrat sig i detalj angående licensjakt efter björn. Däremot har Kommissionen år 2002 uttalat sig över det antal lodjur som skulle kunna jagas i Lettland med stöd av artikel 16.1. e i Art- och habitatdirektivet under en jaktsäsong. Av en population om 600–650 individer före jakt ansåg kommissionen att ett uttag av 50 individer, motsvarande 7,7–8,3 procent av populationen, utgör en tillräckligt begränsad mängd och därmed är i överensstämmelse med direktivet. Detta under förutsättning att staten har antagit en förvaltningsplan för arten som har beaktats inför jakten samt att jakten inte försvårar upprätthållandet av den gynnsamma bevarandestatusen för arten.

Licensjakt efter björn bedöms både i den nationella och i den regionala förvaltningsplanen för arten som lämplig åtgärd som är en effektiv och hållbar del av en aktiv björnförvaltning om den genomförs i begränsad omfattning.

Ett licensjaktsuttag av 21 djur ur en population som beräknas uppgå till cirka 350 individer motsvarar cirka 6 procent av djuren. Tillsammans med den hittills genomförda skyddsjakten på 11 djur utgör uttaget därmed cirka 9 procent av stammen. Därmed ligger uttaget något över den omfattning som EU-kommissionen tidigare har godkänt när det gäller lodjur i Lettland.

Lämplig jakt med hänsyn till nuvarande björnstim

Med hjälp av tre i Västerbotten genomförda spillningsinventeringar har björnstammens storlek beräknats för åren 2004, 2009 och 2014. Björnstimmen ökade mellan 2004 och 2009, men var stabil mellan 2009 och 2014. Ökningen i björnstimmen skedde under en period när den kända dödligheten uppgick i genomsnitt till 5,8 procent av det totala antalet björnar per år, eller 3,9 procent av alla honor i stammen. Under perioden då björnstimmen hölls på samma nivå utgjorde dödligheten 7,8 procent av det totala antalet björnar per år, eller 5,7 procent av honorna.

Målsättningen är att försiktigt minska björnstimmen ner till målnivån 350 djur. Denna minskning kan åstadkommas med ett uttag som bidrar till en total dödlighet bland björnarna som överstiger 8 procent av hela björnstimmen eller 6 procent av honorna. Redan vid licensjakterna 2015–2018 sattes tilldelningen på en nivå som skulle leda björnstimmen åt detta håll och vid årets licensjakt fortsätter detta arbete. Björnprojektet har tidigare beräknat att ett uttag av 8–10 procent av honorna är långsiktigt hållbart. Dessa beräkningar baserades på två studieområden i Sverige, där man hade följt björnhonors livshistoria i täta björnpopulationer. I Västerbotten har vi inte några forskningsbjörnar, men istället för att göra teoretiska beräkningar kan vi använda faktiska mätvärden av björnstammens storlek och utbredning vid tre olika tillfällen samt statistik om dödligheten bland björnarna. Västerbottens egna data indikerar att Björnprojektets beräkningar är för progressiva för att kunna användas i länet. Dödligheten bland honorna bör hållas på en lägre nivå än vad forskarna har rekommenderat, vilket möjligen beror på det faktum att björnstimmen i länet ännu inte är mättad.

Länsstyrelsen bedömer att den totala kända dödligheten bland björnarna i länet bör uppgå till cirka 35 björnar under år 2019, eftersom björnstimmen ska minskas något. Dessa 35 björnar skulle utgöra cirka 10 procent av den totala populationen och skulle föra med sig en dödlighet bland de vuxna honorna som uppgår till ca 8 procent. Elva björnar har redan fällts under vårens skyddsjakter. Länsstyrelsen bedömer därför att ett uttag av 21 björnar under licensjakten är lämpligt, samtidigt som detta lämnar utrymme för att ytterligare björnar dör i andra sammanhang. Under perioden 2009–2018 dog

i genomsnitt per år 1,3 björnar i trafiken och 2,1 björnar i andra sammanhang. Den totala dödligheten ligger därmed ungefär 2 procentenheter högre än uttaget som höll stammen på en stabil nivå under perioden 2009–2014.

Länsstyrelsen bedömer att björnstammen med detta uttag inte riskerar att hamna under miniminivån för länet (110 björnar), utan att uttaget bidrar till att nå förvaltningsmålet (350 björnar). Det finns även utrymme för skydds-jakt efter ytterligare djur om sådan skulle bli nödvändig framöver.

Länsstyrelsen bedömer vidare att det är lämpligt att bedriva licensjakt i hela länet och olika jaktområden inte behöver tillämpas eftersom rennäringens behov av en minskad björnstim i kalvningslanden redan har tillgodosetts genom ett större antal skyddsjakter. Möjligheten till jakt i hela länet möjliggör för var och en med rätt att jaga björn att nyttja björnstammen som värdefull resurs, samtidigt som de flesta björnarna kommer att fällas i mer björntäta områden, vilket bidrar till att björntätheten utjämnas mellan olika delar av länet.

Björnförvaltningen i Västerbotten är välstrukturerad och har bra kunskap om björnarnas antal och utbredning i länet efter tre genomförda spillningsinventeringar. Den fjärde spillningsinventeringen genomförs hösten 2019 i syfte att producera ny och aktuell kunskap om björnstammens storlek, struktur och utbredning i länet. Björnjakten i Sverige under perioden 1943–2013 har nyligen utvärderats av Skandinaviska Björnprojektet med avseende på målsättningar för björnstammen och hur väl förvaltningen uppfyller dessa¹⁹. Det konstateras bland annat att Västerbotten är det län som bäst har lyckats med björnförvaltningen under senare år.

Gynnsam bevarandestatus

Antalet björnar i Sverige har beräknats till cirka 2900 djur hösten 2017.²⁰ Antalet i norra rovdjursförvaltningsområdet uppskattas idag till drygt 2000 björnar. Licensjakt efter björn bedrivs i samtliga län med fast förekomst av arten. Syftet är i samtliga län att nå de långsiktiga förvaltningsmålen som är satta och som bland annat syftar till att bibehålla en gynnsam bevarandestatus för arten. Licensjaksbesluten tar i sin tilldelning även hänsyn till de skyddsjakter på björn som genomförs.

Det är idag oklart hur många björnar som kommer att tilldelas under höstens licensjakt i norra rovdjursförvaltningsområdet. Länsstyrelsen utgår ifrån att den totala dödligheten av björn i år kommer att ligga på ungefär samma nivå som 2018, där 210 döda björnar listas för norra området i Rovbase (www.rovbase.se). Enligt beräkningarna består björnstammen av ca 2000 björnar i norra området. Uttaget på 210 björnar år 2018 motsvarar ca 11 procent av denna björnstim, där den potentiella tillväxten har uppskattats till

¹⁹ Swenson, J. m.fl. 2017. Challenges of managing a European brown bear population; lessons from Sweden, 1943–2013. – Wildlife Biology 2017: wlb.00251

²⁰ Kindberg, J. & Swenson, J. 2014. Björnstammens storlek i Sverige 2017. – Rapport 2018-3 från det Skandinaviska björnprojektet.

12–13 procent.²¹ Dödligheten i Västerbottens län utgör cirka 10 procent av stammens uppskattade storlek, givet en licensjakt på 21 djur. Uttaget i norra rovdjursförvaltningsområdet ligger därmed på en nivå som får betraktas som långsiktigt uthållig och i överensstämmelse med målsättningen att bibehålla björnstammens gynnsamma bevarandestatus i dess naturliga utbredningsområde i Sverige. Uttaget i Västerbotten ligger på en nivå som bidrar till en försiktig minskning av björnstammen i länet, ner till förvaltningsmålet, som ligger mer än 200 procent högre än den fastlagda miniminivån.

Områdesindelning

I detta beslut frångår Länsstyrelsen för licensjakten 2019 återigen den områdesindelning som fastställdes 2006 i den regionala förvaltningsplanen för björnen och som har tillämpats under björnjakten fram till 2014. Istället för att särbehandla området ovanför odlingsgränsen fastställs en jaktkvot som gäller hela länet.

Resultat från en stor undersökning²² om björnens predation på ren som har genomförts i Norrbottens län visar att björnar kan orsaka avsevärd skada i renarnas kalvningsland. Det har dock redan fällt ett större antal björnar i området ovan odlingsgränsen under vårens skyddsjakter i Västerbotten. En ytterligare fokusering på kalvningslanden förefaller därför inte nödvändig, samtidigt som jakten i dessa områden inte heller bör omöjliggöras under höstens licensjakt.

Olika instanser har tidigare framfört att tilldelningen under björnjakten bör följa länets indelning i älgförvaltningsområden eller kommunerna. Man har menat att fördelarna med en sådan ny reglering skulle vara stora, framför allt för Malå sameby, som eftersträvar en minskning av björnstammen inom åretruntmarkerna, men också för att lokala jägare bättre ska kunna nyttja björnjakten.

En av målsättningarna i den regionala förvaltningsplanen för björn i Västerbotten är att de flesta björnarna ska finnas i de centrala delarna av länet, medan björntätheten ska vara mindre i fjällområdet och i kustlandet. Inom varje delområde ska björnarna vara någorlunda jämnt fördelade. För att åstadkomma detta bör jaktuttaget vara störst där björntätheten är högst. En indelning av länet i små jaktområden skulle motverka denna målsättning, eftersom det skulle innebära att en avskjutning av björn också sker där björnarna är få. Resultaten från tidigare års licensjakt med mycket stora jaktområden visar att flest björnar fälls där det finns flest djur. Att tillämpa stora jaktområden gynnar alltså länets målsättningar för björnstammens utbredning.

²¹ Nilsson, T. 2013. Population viability analyses of the Scandinavian populations of bear (*Ursus arctos*), lynx (*Lynx lynx*) and wolverine (*Gulo gulo*). – Rapport 6549, Naturvårdsverket.

²² Karlsson, F. *m.fl.* 2012. Björnpredation på ren och potentiella effekter av tre förebyggande åtgärder. – Rapport från Viltskadecenter 2012:6.

Möjligheten till jakt i hela länet möjliggör för var och en med rätt att jaga björn att nyttja björnstammen som värdefull resurs, samtidigt som de flesta björnarna med stor sannolikhet kommer att fällas i mer björntäta områden, vilket bidrar till att björntätheten utjämnas mellan olika delar av länet.

Tidsmässig indelning

Det har framförts i olika sammanhang att det vore av fördel om björnjakten bedrevs samtidigt som älgjakten, bland annat för att den värdefulla jaktliga resursen som björnstammen utgör då skulle kunna komma tillgodo fler personer än bara de mest intresserade björnjägarna. I Västerbottens viltförvaltningsdelegation har anförts att den sociala kontrollen kring björnjakten skulle öka när denna bedrivs när många älgjägare är ute i skog och mark. Men även nackdelar med en sådan lösning har anförts, bland annat när det gäller träning av specialiserade björnhundar och möjliga störningar som specialiserad björnjakt och älgjakt i samma område skulle kunna utgöra för varandra.

Länsstyrelsen testar nu i årets licensjaktbeslut en medelväg, där endast en del av de tilldelade björnarna får fällas mellan björnjaktstarten och älgjaktstarten. På detta sätt säkerställs att det finns en tilldelning av björn kvar åtminstone under inledningen av älgjakten, samtidigt som specialiserade björnjägare fortfarande har möjlighet att jaga utan påverkan av älgjakten från björnjaktstarten och cirka två veckor framåt.

En från älgjakten frikopplad björnjakt har resulterat i många duktiga björnjägare med vältränade hundar som är viktiga för björnförvaltningen i landet. För att ge fortsatt utrymme för sådan verksamhet tilldelas cirka hälften av björnjaktkvoten under tiden mellan björnjaktstart och älgjaktstart, medan resterande del av kvoten får fällas efter älgjaktstarten.

Åteljakt

I och med detta beslut tillåts åteljakt på björn för tionde året i rad i Västerbottens län. Villkoren för åteljakten följer Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2010:7 i sin konsoliderade form) samt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2014:43) om ändring i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur.

För att fortsätta kunskapsinsamlingen kring åteljakten i syfte att belysa möjliga långsiktiga effekter av denna jaktform har Naturvårdsverket föreskrivit om att en dokumentation av genomförda åteljakter ska lämnas från länsstyrelserna till den centrala myndigheten. Därför behöver Länsstyrelsen i sin tur få in dokumentation från de åtelansvariga, vilken efterfrågas i bilaga 3.

Hundanvändning

Under senare år har det utvecklats jaktmetoder där det används ett flertal drivande hundar vid jakt, framför allt på björn men även på lodjur. Användandet av "koppel" där ett flertal hundar släpps för att på plats ställa eller driva fram djuret skiljer sig starkt från den i Sverige traditionella hundjakten

med en eller maximalt två hundar. En jakt med få hundar är att föredra ur ett etiskt perspektiv. Björnar är inte uthålliga för stress under längre tid och kan bl.a. bli överhettade. Enligt 27 § i jaktlagen ska jakt bedrivas på så sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

Halvautomatiska vapen

Regeringen har beslutat om förordning (2018:639) om ändring i jaktförordningen. Syftet med förändringen är en ökad säkerhet för jägarna vid björnjakten. Ändringen möjliggör för Länsstyrelsen att ge dispens för fler patroner i halvautomatiska vapen vid björnjakt.

Med stöd av 15 a § andra stycket jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen om undantag från förbudet enligt 10 § andra stycket jaktförordningen att använda halvautomatiska vapen med magasinkapacitet som överstiger två patroner. Med hänvisning till 11 § femte stycket Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt beslutar Länsstyrelsen att magasinkapaciteten får vara upp till fem patroner under licensjakt efter björn 2019.

Förutsättningarna för att kunna medge undantag från förbudet att använda halvautomatiska vapen med magasinkapacitet som överstiger två patroner är enligt 15 e § jaktförordningen att det inte finns någon annan lämplig lösning, att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde inte försvåras, och att undantaget är lämpligt med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt tillämpas selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden. Dessa är desamma som förutsättningarna för att kunna ta beslut om licensjakt efter björn. Länsstyrelsen anser att de därför kan betraktas som uppfyllda i och med att licensjaksbeslutet tas.

Djur som inte får fällas

Enligt detta beslut får björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder) inte fällas. Det rekommenderas också att ensamma årsungar av björn inte fälls.

Dessa bestämmelser följer Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) samt skyddsreglerna i artikel 12 i rådets direktiv (92/43/EEG) om att jakten inte ska ske under uppfödningssperioden. Enligt 2003 års nationella åtgärdsprogrammet för bevarande av björn i Sverige kan ensamma årsungar av björn klara sig utan sin mor.

Enligt Statens veterinärmedicinska anstalt finns en stor variation i kroppsstorlek hos både årsungar och fjolårsungar, varför det kan vara svårt att skilja dessa ålderskategorier åt i fält. Därmed bedömer myndigheterna att det inte kan ställas ett krav på att jägaren ska kunna skilja dessa åt före skottet.

Provtagning

Från samtliga björnar tas ett antal prover som används för att förbättra kunskapsunderlaget för björnförvaltningen samt för uppföljning av jaktens effekter. Proverna används i följande syfte: spene används för att bestämma om hona har varit digivande vid jakten; kindtand används till åldersbestämning och för mätning av blykoncentration; könsdelar används till studier om könsmognad och reproduktionshistoria; hårprov används för födovalsanalys och för mätning av blykoncentration; muskelprov används för genetiska och radiologiska analyser; hudprov används som reservprov bl.a. för genetiska analyser.

Björnprojektet förser björnar med sändare för att kunna följa djuren på ett noggrant sätt och på så vis ta fram detaljerad kunskap om djurens biologi och ekologi. Denna kunskap har visat sig vara värdefull för förvaltningen av arten. Den tekniska utrustningen är dyr att ersätta, varför sändare mm som finns på björnar som har fällts ska återlämnas till den som har försett djuret med utrustningen.

Länsstyrelsens sammantagna bedömning

Den av Länsstyrelsen beslutade licensjakten efter björn håller sig inom ramar för Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn och Naturvårdsverkets delegeringsbeslut, följer intentionerna i den regionala förvaltningen av arten och tar även hänsyn till de nationella målen för björnstammen.

Länsstyrelsen har i detalj redogjort för syftena med licensjakten och bedömer att dessa syften är acceptabla utifrån gällande regelverk. Länsstyrelsen menar att licensjakten är ändamålsenlig och att dess förväntade effekter är proportionerliga till de syften med jakten som har presenterats. Licensjakten förväntas minska björnstammen något och bidra till att målsättningarna för arten i länet nås, vilket i sin tur förväntas föra med sig minskade företagsekonomiska, socioekonomiska och psykosociala problem inom rennärings- och andra sektorer av samhället samt en ökad acceptans för rovdjur och rovdjursförvaltningen i länet. Licensjaktbeslutet är i högsta grad kunskapsbaserat och bygger i allt väsentligt på kvalitetssäkrad information.

Länsstyrelsen kan inte se någon annan lämplig lösning, givet de stora rumsliga och tidsmässiga skalorna som en långsiktig och adaptiv björnförvaltning på populationsnivå behöver hantera. Jaktens omfattning är lämplig med hänsyn till stammens storlek och utbredning. Jakten är selektiv och den sker i begränsad omfattning under strängt kontrollerade former. Jaktens effekter på björnstammen följs noga med hjälp av regelbundna spillningsinventeringar.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att förutsättningarna för licensjakt enligt gällande regelverk är uppfyllda och att licensjaktbeslutet inte försvårar upprätthållandet av björnstammens gynnsamma bevarandestatus, varken i länet eller i landet som helhet. Länsstyrelsen bedömer vidare att denna jakt

bidrar till att hålla björnstammen inom ramarna för länets beslutade förvaltningsintervall, samtidigt som den bidrar till att minska björnarnas negativa effekter på rennäringen och andra delar av samhället.

Beslut i detta ärende har tagits av naturvårdsdirektör [REDACTED]. I den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt deltagit [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] E [REDACTED] och [REDACTED], den sistnämnde föredragande.

B [REDACTED]
Naturvårdsdirektör

[REDACTED]
Rovdjursansvarig

Bilagor:

- Bilaga 1. Hur man överklagar
- Bilaga 2. Villkor för åteljakten
- Bilaga 3. Blankett *Dokumentation av åteljakt på björn 2019*
- Bilaga 4. Lathund för björnskyttar

Kopia (via e-post) till:

- Ledamöterna i Västerbottens viltförvaltningsdelegation
- Polismyndigheten Region Nord
- Samtliga kommuner i Västerbottens län
- Länsstyrelsen i Norrbottens län
- Länsstyrelsen i Jämtlands län
- Länsstyrelsen i Västernorrlands län
- Jordbruksverket
- Skandinaviska Björnprojektet
- Statens veterinärmedicinska anstalt
- Fylkesmannen i Nordland, Norge

Beslutet laddas upp i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut som rör stora rovdjur

Bilaga 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL FÖRVALTNINGSRÄTTEN

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Förvaltningsrätten i Luleå, men klagan skall lämnas eller skickas till Länsstyrelsen.

Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- Skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen, dvs. dnr 218-5197-2019.
- Redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras.
- Underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 Umeå

Länsstyrelsen måste ha fått brevet **senast den 17 juli 2019**, annars kan överklagandet inte tas upp.

Bilaga 2

Villkor för åteljakt på björn i Västerbottens län 2019

Följande villkor ska följas av dem som bedriver licensjakt på björn med hjälp av åtel. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott finns i 43 och 44 §§ samma lag.

Enligt beslutets villkor 4 (se sida 2 av detta beslut) ska åtelansvarig anmäla sin planerade åtel till Länsstyrelsen Västerbotten i god tid innan åtling ska påbörjas på platsen. Länsstyrelsen registerför samtliga åtlar. Åtling får påbörjas först när Länsstyrelsen har registrerat åteln och meddelat detta till åtelansvarig.

Jakt vid åtel får bedrivas under samma jakttid som licensjakt på björn i övrigt genomförs i Västerbottens län. Ingen separat jaktkvot fastställs för åteljakt.

Åteljakt på björn får genomföras i hela Västerbottens län, med de begränsningar som framgår av beslutets villkor 2 och 5 (se sidor 2 och 3 i detta beslut) samt villkor 5 och 6 a-d här nedan.

1. Jakt efter björn med hjälp av åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren för åteljakt efter björn enligt detta beslut.
2. Jakt är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren för åteljakten enligt detta beslut.
3. Upptag av björnsår med hjälp av hund vid en åtel är inte tillåtet.
4. En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig).
5. Länsstyrelsen påminner om att åtel bara får anläggas om markägaren har gett tillstånd till detta. På Statens mark ovan odlingsgränsen ska även berört älgjaktlag och berörd sameby ha gett sitt medgivande.
6. Åtelns läge och beskaffenhet.
 - a. Avstånd till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning, till åtel avsedd för viltskådning och till permanent anlagd och skyltad campingplats ska vara minst 2000 m. Åtelansvarig ska kontakta eventuella andra personer som under perioden 15 juli – 31 oktober 2019 tillfälligt bor inom 2000 m från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
 - b. Avstånd till väg eller skogsbilväg ska vara minst 200 m.
 - c. Avstånd till vandringsled ska vara minst 500 m.
 - d. Åteln ska ej vara synlig från väg eller vandringsled.

- e. Som åtelmateriel får användas vilt och slaktrester från vilt från samma eller angränsande kommun, oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Rester från tamdjur får inte användas (till tamdjur räknas även ren). Kött från rovdjur får ej användas som åtelmateriel på grund av risk för spridning av parasiter.
 - f. Vid åtling med större vilt får en (1) djur kropp läggas ut. Mängden åtelmateriel av annat slag (inklusive mindre vilt, viltslaktrester etc.) får uppgå till högst 25 kg per vecka.
 - g. Länsstyrelsen påminner om att lockmedel/doftämnen endast får användas om de är syntetiska, om de är tillverkade av växtextrakt eller om de är framställda i Sverige av material från vilda svenska djur.
7. Åtelmateriel får läggas ut från och med den 15 juli 2019 till den dagen då sista tilldelade björnen fälls eller, i det fall inte alla tilldelade björnar fälls, till och med 15 oktober 2019. Senast den 25 oktober 2019 eller tio dagar efter att sista björnen har fällts ska allt åtelmateriel vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.
8. Dokumentation
- a. Var och en som bedriver åteljakt på björn ska dokumentera och rapportera sin verksamhet.
 - b. Om flera personer bedriver jakt vid samma åtel ska åtelansvarig sammanställa samtliga personers dokumentation.
 - c. Dokumentationens ska följa befintlig rapportmall (Bilaga 3).
 - d. Dokumentationens ska lämnas av åtelansvarig till Länsstyrelsen senast den 15 november 2019.

DOKUMENTATION AV ÅTELJAKT PÅ BJÖRN 2019

Den ifyllda blanketten lämnas till Länsstyrelsen **senast den 15 november 2019**.

Adress: Länsstyrelsen Västerbotten, 901 86 Umeå.

Åtelansvarig bör behålla en kopia.

Kopians överensstämmelse med originalet intygas:

ÅTELANSVARIG	Namn	
	Telefonnummer	Epost-adress
ÅTELPLATS	Åtelns ID-nr (står i brevet som du fick av Länsstyrelsen i samband med anmälan av åteln)	
	Är det en tidigare åtelplats? För vad i så fall?	
ÅTLING	När påbörjades åtlingen?	När avslutades åtlingen?
	Vilket åtelmaterial användes och ungefär hur många kg totalt under säsongen?	
OBSERVATIONER	Sågs det spår eller spillning av björn vid åteln? I så fall - hur ofta?	
	Sågs det björn vid åteln? I så fall – hur många och hur ofta?	
	Sågs det andra rovdjur vid åteln? I så fall – vilken art och hur ofta?	
JAKT VID ÅTELN	Hur många personer jagade vid åteln?	
	Sköts det på björn vid åteln?	
KOMMENTARER	Skriv gärna några kommentarer. Mer plats finns på baksidan. Eller bifoga ett separat dokument.	

Kopias överensstämmelse med
originalintygas:

Bilaga 4

Lathund för björnskyttar 2019
Västerbottens län

Kontrollera före jakten:

Jaktledare	Vem är jaktledare?
Jakttid	21 augusti – 15 oktober Fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.
Tilldelning	Endast en del av tilldelningen får fällas innan 2 september. Ta reda på hur många björnar som återstår. Telefon: 010 – 225 41 15
Hundar	Högst två hundar.
Atel	Endast efter anmälan till Länsstyrelsen. Koila villkoren i jaktbeslutet. Spårupptag med hund är ej tillåtet.
Eftersökshund	Var och hur snabbt kan den vara på plats?
Ev. fällavgift	Fastställs av jakträttsupplåtaren.
<u>Efter skott:</u>	Markera skottplatsen i terrängen.
Anmälan	Till Länsstyrelsen utan dröjsmål och senast kl. 21:00 samma dag – skytt, jaktledare, plats, var och när björnen fälldes, kön och ålder samt jaktsätt. Påskjuten björn anmäls snarast. Telefon: 010 – 225 41 15
Påskjutning	Skytten tillsammans med jaktledaren ansvarar för platsundersökning samt för eventuellt eftersök
Prover	Tänder, könsdelar, spene, hår-, hud- och muskelprov (tas av besiktningsman)
Blanketter	Fyll i blanketten <i>Registrering och besiktning av fälld björn</i> . Vid påskjutning använd <i>Påskjuten björn – platsundersökning och eftersök</i> . Vid åteljakt använd <i>Dokumentation av åteljakt på björn 2019</i> .
Besiktning	Björnen ska besiktigas utan dröjsmål. <i>För att underlätta besiktningsmannens arbete; sätt in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.</i>
Försäljning	Intyg från Jordbruksverket krävs
Märkning	Av skinn omgående vid besiktning. Av kranium inom sex månader.

© Länsstyrelsen i Västerbottens län 2019

Länsstyrelsen
Västerbotten

Kungörelse

Datum
2019-06-12

Ärendebeteckning
218-5197-2019
Arkivbeteckning

1(1)

Västerbottens-Kuriren
Västerbottens Folkblad
Norra Västerbotten
Västerbottningen
Post och inrikes tidningar

Handläggare: [REDACTED] Telefon [REDACTED]

Annonsen betalas av: Länsstyrelsen Västerbotten, Organisationsnummer
202100-2460, konto 553/21121/218113

Ref: [REDACTED]

Annonsen införs i ortstidning vid utrymme för kungörelse vecka 25

Annonsubrik:

Licensjakt efter björn i Västerbottens län hösten 2019

Annonstext:

Den 12 juni 2019 beslutade Länsstyrelsen om årets licensjakt efter björn.
För jakten gäller bland annat följande:

- Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2019 till och med den 15 oktober 2019 eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.
- Jakten omfattar högst 21 björnar, varav högst 11 individer får fällas under tiden från och med 21 augusti 2019 till och med 1 september 2019.
- Hela Västerbottens län utgör ett enda jaktområde. Björn får jagas i hela länet, med undantag för de områden där jakt efter björn inte är tillåtet enligt andra bestämmelser.
- Jakt får inte ske på björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder).
- Åtling är tillåten som jaktmetod och det finns ett omfattande regelverk kring åteljakten. Utplacering av åtelmaterial får ske från 15 juli 2019, men först efter att åteln har anmälts till och godkänts av Länsstyrelsen.

Se Länsstyrelsens beslut för fullständig information. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, Storgatan 71 B, Umeå. Beslutet finns också i digital form på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/vasterbotten.

Eventuella överklaganden ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 17 juli 2019. Ange diarienummer 218-5197-2019 i överklagandet.

Annons i V⁴ästerbottningen
U, 25, 2019-06-20

== KUNGÖRELSE ==

Naturresevat

Den 12 juni 2019 beslutade Länsstyrelsen om årets licensjakt efter björn. För jakten gäller bland annat följande:

- Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2019 till och med den 15 oktober 2019 eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.
- Jakten omfattar högst 21 björnar, varav högst 11 individer får fällas under tiden från och med 21 augusti 2019 till och med 1 september 2019.
- Hela Västerbottens län utgör ett enda jaktområde. Björn får jagas i hela länet, med undantag för de områden där jakt efter björn inte är tillåtet enligt andra bestämmelser.
- Jakt får inte ske på björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungararnas ålder).
- Ätting är tillåten som jaktmetod och det finns ett omfattande regelverk kring åteljakten. Utplacering av åtelmaterial får ske från 15 juli 2019, men först efter att åteln har anmälts till och godkänts av Länsstyrelsen.

Se Länsstyrelsens beslut för fullständig information. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, Storgatan 71 B, Umeå. Beslutet finns också i digital form på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/vasterbotten.

Eventuella överklaganden ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 17 juli 2019**. Ange diarienummer 218-5197-2019 i överklagandet

Storgatan 71 B
901 86 Umeå
Tel 010-225 40 00
vasterbotten@lansstyrelsen.se

 Länsstyrelsen
Västerbotten

Licensjakt efter björn i Västerbottens län *Publ* hösten 2019 *1 VK/VF*

21/6

Beslut

Den 12 juni 2019 beslutade Länsstyrelsen om årets licensjakt efter björn.

För jakten gäller bland annat följande:

- Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2019 till och med den 15 oktober 2019 eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.
- Jakten omfattar högst 21 björnar, varav högst 11 individer får fällas under tiden från och med 21 augusti 2019 till och med 1 september 2019.
- Hela Västerbottens län utgör ett enda jaktområde. Björn får jagas i hela länet, med undantag för de områden där jakt efter björn inte är tillåtet enligt andra bestämmelser.
- Jakt får inte ske på björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungararnas ålder).
- Åtling är tillåten som jaktmetod och det finns ett omfattande regelverk kring åteljakten. Utplacering av åtelmaterial får ske från 15 juli 2019, men först efter att åteln har anmälts till och godkänts av Länsstyrelsen.

Se Länsstyrelsens beslut för fullständig information. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, Storgatan 71 B, Umeå. Beslutet finns också i digital form på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/vasterbotten.

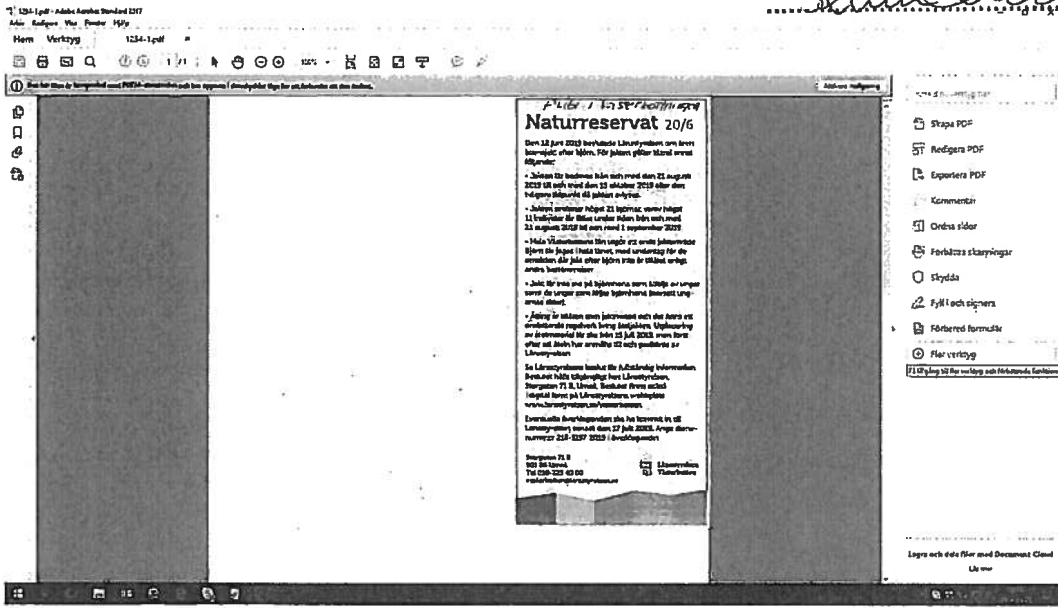
Eventuella överklaganden ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 17 juli 2019. Ange diarienummer 218-5197-2019 i överklagandet.

Storgatan 71 B, 901 86 Umeå.
vasterbotten@lansstyrelsen.se
Tel 010-225 40 00

Länsstyrelsen
Västerbotten

[Redacted signature]

Länsstyrelsen
Västerbotten

Publ. i
Norrån 21/6

LICENSJAKT EFTER BJÖRN I VÄSTERBOTTENS LÄN HÖSTEN 2019

Den 12 juni 2019 beslutade Länsstyrelsen om årets licensjakt efter björn. För jakten gäller bland annat följande:

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2019 till och med den 15 oktober 2019 eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses.

Jakten omfattar högst 21 björnar, varav högst 11 individer får fällas under tiden från och med 21 augusti 2019 till och med 1 september 2019.

Hela Västerbottens län utgör ett enda jaktområde. Björn får jagas i hela länet, med undantag för de områden där jakt efter björn inte är tillåtet enligt andra bestämmelser.

Jakt får inte ske på björnhona som åtföljs av ungar samt de ungar som följer björnhona (oavsett ungarnas ålder).

Åtling är tillåten som jaktmetod och det finns ett omfattande regelverk kring åteljakten. Utplacering av åtelmaterial får ske från 15 juli 2019, men först efter att åteln har anmälts till och godkänts av Länsstyrelsen.

Se Länsstyrelsens beslut för fullständig information. Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen, Storgatan 71 B, Umeå. Beslutet finns också i digital form på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/vasterbotten.

Eventuella överklaganden ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 17 juli 2019. Ange diarienummer 218-5197-2019 i överklagandet.

Länsstyrelsen Västerbotten, Storgatan 71 B,
901 86 Umeå. Tel 010-225 40 00. vasterbotten@lansstyrelsen.se

Utskriftsdatum/tid	Sida
2019-07-23 13:42	1

Verksamhetskod 218
Nummer 5197-2019-1
Rubrik Anteckningar rörande beslut om licensjakt efter björn
Datum 2019-06-03
Initierare Länsstyrelsen Västerbotten
Handläggare [REDACTED]

Kopians överensstämmelse med
originalet intygas:

[REDACTED]

Tjänsteanteckning

Länsstyrelsen håller nu på att förbereda årets beslut om licensjakt efter björn i Västerbottens län. Beslutet tas inom kort.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.